

samlingens Side stilles Krav og ytres Ønsker, det bliver Regeringens Ansvar, hvad der sker, og det bliver ogsaa Regeringens Ansvar at oplyse det høje Folketing tilstrækkeligt om, hvorledes i Virkeligheden Statens Finanser ere beskafne. Men dette, forekommer det mig, har i høj Grad manglet.

Det forekommer mig, at tidligere Regeringer have ikke paa den Maade, som det burde være sket, stillet Rigsdagen ganske klart, hvorledes Statshusholdningen er. Det hjælper ikke, at det ærede Medlem f. Eks. siger, at der er stillet større Krav med Hensyn til Husmandsbrug eller Fiskerilaan fra det radikale Partis Side, Krav om at Renten skulde være noget lavere o. lign. Hvad Fiskerilaan angaar, tror jeg, det er ret ligegyldigt, enten man stiller Renten højere eller lavere, thi Renten kommer ofte ikke ind. Intet er mere almindeligt, end at de Fiskere, der have faaet Laan, ikke se sig i Stand til at opfylde de Fordringer, Staten kan stille til dem med Hensyn til disse Laan. Men det afgørende er dette: Have vi ført en forsvarlig Statshusholdning i de forløbne Aar? Og det Spørgsmaal, mener jeg, at man bør besvare med Nej. Man har ikke været tilstrækkelig agtpaaagivende overfor Kassebeholdning og Reservefond. Man har anbragt Kassebeholdningen daarligt og ikke sørget for en likvid Reservefond, og Ansvaret herfor ligger virkelig paa de tidligere Regeringer.

Hvad Kassebeholdningen angaar, har man i den allersidste Tid, i Løbet af det sidste Aar — jeg skal ikke komme nøjere ind herpaa af politiske, dog ikke af partipolitiske Grunde —, ved Pengeans Anbringelse handlet urigtigt. Man har indkøbt Obligationer, man ikke burde have indkøbt, og givet Løfte om Indkøb af flere af samme Art, hvad man ikke burde have gjort. I det hele taget har man ikke handlet efter det fornuftige Princip, at man ikke skulde bruge saa meget, som Indtægten var, men lægge noget op, i alt Fald ikke gaa langt ud over Indtægten. Det er det fornuftige Princip for Statshusholdningen, og det er ikke fulgt i de sidste Aar, og det var heller ikke fulgt i det ærede Medlems Tanke, da han som Finansminister forelagde Finanslovforslaget for 1910—11. Det Forslag har for det første et stort Underskud, og dernæst, naar man ser nøjere paa det — jeg kommer herved til Militærbevillingerne — er Indtægten beregnet til $96\frac{3}{4}$ Mill. Kr., men samtidig er der foreslaaet Militærudgifter

til et Beløb af 33,200,000 Kr. Jeg vil til Sammenligning tage Finansloven for 1902—03, hvor Indtægten var $95\frac{3}{4}$ Mill. Kr. og Udgiften paa det militære Budget, baade det ekstraordinære og det ordinære, 18,300,000 Kr., det vil sige en Fjerdedel af Indtægten. I 1904—05 er Indtægten stegen i høj Grad, til 97,3 Mill. Kr., og Udgiften paa det militære Omraade er 20,200,000 Kr., det vil sige en Femtedel af Indtægten. Det ærede Medlem har nu som Finansminister paa det af ham forelagte Budget foreslaaet, at Militærudgifterne skulde gaa op til en Trediedel.

Det forekommer mig da, at det ærede Medlem ikke har egentlig stor Ret til at tale hverken om Militærudgiffernes liden Betydning, hvad han gør i det samme Foredrag, som jeg har citeret med Hensyn til selve Spørgsmaalet om Indkomst- og Formueskattens Betydning for de nye Militærlove, og heller ikke har rigtig Ret til at tale med om en forsvarlig og forstandig Statshusholdning. Det har ikke været Regelen her i Landet at skaffe et forsvarligt Budget til Veje, og det har ikke været Regelen at engagere Staten paa en saadan Maade, at man senere hen, naar der kom en Depressionsperiode, havde de fornødne Statsmidler til Raadighed. Det have vi ikke nu. Vi skulde leve paa Laan. At man af Hensyn til Udlandet, af Hensyn til andre vigtige Forhold ikke i dette Øjeblik taler om Staten som værende ved at gaa fallit og som den, der ikke kan skaffe tilstrækkelige Udveje til at forrente endda store Laan, det er klart. Men noget andet er det, naar vi mellem os tale om, hvordan Staten er stillet, og da maa man sige, at det er tidligere Regeringers Finanspolitik, der for en væsentlig Del har stillet Staten, som den nu er stillet.

Herhen hører ogsaa Spørgsmaalet, om Staten skal være Laangiver i stor Udstrækning som hidtil. Naar den har været det, ligger det i, at man ikke har gjort Status forsvarlig op i de sidste Aar, men indskrænket sig til det regnskabsmæssige: saa meget ind og saa meget ud, og ikke taget Hensyn til, hvordan Status var i det hele, naar man tog alt i Betragtning. Jeg tror, at intet Medlem her i Salen — og det samme gælder mig, da jeg ikke har tilstrækkelige Oplysninger dertil i Øjeblikket — kan opgøre Statens Status. Herunder skal man ikke medtage Aktiver, som man i Øjeblikket daarligt kan regne med: Bygninger o. l., som det er vanskeligt at gøre op. Men i Øjeblikket har man f. Eks.